

Tillegg til sak SKR 30/10 og sak KR 39/10 del IV

Høring – forslag til endringer i regler for valg av representanter for samisk kirkeliv til bispedømmeråd og Kirkemøtet og til Samisk kirkeråd ved de kirkelige valg i 2011.

Sammenfatning og endringsforslag

PKA 03.09.10

Kirkerådet behandlet i mai 2010 hovedlinjer i forslag til endringer i valgeregler vedrørende samisk kirkeliv. På bakgrunn av Kirkerådets behandling ble det utarbeidet et foreløpig forslag til endringer i regler for valg av representanter for samisk kirkeliv til bispedømmeråd og Kirkemøtet og til endringer i Statutter for samisk kirkeråd når det gjaldt sammensetningen av Samisk kirkeråd og valg til dette. Forslagene ble sendt på høring til Nidaros, Sør-Hålogaland og Nord-Hålogaland bispedømmeråd 18. juni 2010. Samtidig ble bispedømmerådene bedt om å beregne kostnadene ved opprettelse av samiske valgmanntall i Sør-Hålogaland og Nord-Hålogaland. Høringsuttalelsene er vedlagt.

Nidaros bispedømmeråd slutter seg i hovedsak til forslagene til endringer, men peker i tillegg på følgende momenter:

- Stemmeretten for samer bosatt i Nidaros bispedømme uten å være medlemmer i samisk menighet i sørsamisk språkområde (SÅ), er ikke ivaretatt. Den foreslåtte ordningen vurderes likevel som bedre enn dagens ordning med elektorat.
- SÅ er åpen for sørsamer for hele landet. I forslaget er det ikke tatt hensyn til dette når det gjelder Nord-Hålogaland.
- Samisk medlem i bispedømmerådet skal også sitte i Samisk kirkeråd. Det kan medføre at færre ønsker å stille til valg, men vil samtidig føre til en tettere kontakt mellom Samisk kirkeråd og bispedømmerådet, noe som vurderes positivt.
- Av 111 medlemmer i SÅ ved valget i 2009 hadde 97 stemmerett. Det ble avgitt 55 stemmer.

Sør-Hålogaland bispedømmeråd stiller seg i utgangspunktet positive til den foreslåtte endring av gjennomføringen av valg på samisk representant, med følgende kommentarer:

- det stilles spørsmål ved at det åpnes mulighet for andre språkgrupper til å kunne stille til valg som lulesamisk representant.
- Det påpekes en rekke problemer knyttet til opprettelsen av samisk valgmanntall for Sør-Hålogaland bispedømme. Bispedømmerådet mener dette i utgangspunktet bør administreres av Samisk kirkeråd.

- Valget bør gjennomføres ved ordinær stemmegivning ved valgting og forhåndsstemming, ikke som postvalg.

Bispedømmerådet mener det er krevende å få gjennomført en god nok registrering av samiske medlemmer tidsnok til å kunne gjennomføre et direkte valg på samisk representant til Sør-Hålogaland bispedømmeråd i 2011. Bispedømmerådet foreslår derfor at gammel ordning med elektorer benyttes til valget i 2011.

Bispedømmerådet har ikke gjort noen beregning av kostnadene knyttet til oppretting av samisk valgmanntall for Sør-Hålogaland.

Nord-Hålogaland bispedømmeråd uttaler seg positivt om forslaget om at de samiske representantene i bispedømmerådene automatisk blir medlemmer i samisk kirkeråd, noe som er bra for samordning mellom bispedømmerådene og samisk kirkeråd. Samtidig som bispedømmerådet peker på utfordringen med et større møte- og arbeidspress, som bør kompenseres med midler til frikjøp.

Bispedømmerådet ønsker samme ordning for valget i Nord-Hålogaland og Sør-Hålogaland bispedømmer, med direkte valg. En ordning med indirekte valg ved samiske menighetsrådsmedlemmer vil etter bispedømmerådets oppfatning være uheldig og skape skjevheter. Om det tidsmessig skulle vise seg vanskelig å etablere valgmanntall og nødvendige strukturer for gjennomføring av direktevalg, mener bispedømmerådet at endringen bør utsettes. Eventuelt at Samisk kirkeråd tar utfordringene med å opprette det samiske valgmanntallet.

Heller ikke Nord-Hålogaland bispedømmeråd har beregnet kostnadene knyttet til oppretting av samisk valgmanntall.

Avsluttende vurdering

Det synes som alle bispedømmerådene slutter seg til forslaget om at de samiske medlemmene i bispedømmerådene også har sete i Samisk kirkeråd, med noen reserverasjoner knyttet til den økte arbeidsmengden for disse representantene.

Når det gjelder forsøksordningene som er foreslått for å erstatte elektorsystemet, ønsker Nord-Hålogaland ikke en ordning med indirekte valg ved samiske menighetsrådsmedlemmer.

Når det gjelder opprettelse av valgmanntall for Sør-Hålogaland og Nord-Hålogaland bispedømmer, mener begge bispedømmer at dette bør ivaretas av Samisk kirkeråd, i alle fall hvis det skal opp å gå til valget i 2011. Ingen av bispedømmene ser seg i stand til å ivareta dette med sikte på dette valget. Begge mener dette kan tilsi utsettelse av forsøksordningene, og at valget i 2011 gjennomføres ved elektorer.

De samme to bispedømmene er kritiske til at valget av samiske representanter til bispedømmerådet gjennomføres som postvalg.

Konklusjon

På denne bakgrunn anbefales det for valget i 2011 at den foreslåtte forsøksordningen gjennomføres i Nidaros bispedømme, mens valget i de to øvrige bispedømmer gjennomføres som tidligere med elektorer. Det arbeides videre med spørsmålet om oppretting av samiske valgmanntall: Hvem som skal være ansvarlig, hvordan de skal

opprettet, hvem som skal kunne stå der, kostnader m.m., og med valgformen (postvalg eller ordinært valg med valgting og forhåndsstemming).

Endringer i forslag til vedtak

Forslaget om å oppheve IV, § 2-4, annet ledd begrenses til tredje punktum. Forslaget til nytt annet til femte ledd omarbeides til et forslag om nytt tredje ledd:

IV, § 2-4 annet ledd, tredje punktum oppheves.

IV § 2-4, nytt tredje ledd skal lyde:

I Nidaros bispedømme skjer valget i 2011 ved prøveordning hvor samisk representant velges ved direkte valg ved medlemmene av samisk menighet i sørsamisk språkområde. Valgmannallet utarbeides ut fra menighetenes medlemsliste.

Et nytt vedtakspunkt føyes til som pkt. 3 i sak SKR 30/10 og pkt.13 i sak KR 39/10:
Det arbeides videre med spørsmål knyttet til opprettelse av samiske valgmannstall, med sikte på utprøving av direkte valg på samiske medlemmer i bispedømmeråd og Kirkemøte ved neste valg etter 2011. Dette innbefatter klarlegging av ansvarsforhold og kostnader. Det arbeides også videre med spørsmål om valgform (valgting og forhåndsstemming eller postvalg).